

تبیین رابطه بین کیفیت دلبستگی با هویت من در نوجوانان

نعمیه کبیری قمی: دانشجوی دکتری، گروه روانشناسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

مجید زرغام حاجبی: دانشیار، گروه روانشناسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران (* نویسنده مسئول) Zarghamhajebi@gmail.com

حسن میرزاحسینی: استادیار، گروه روانشناسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

چکیده

کلیدواژه‌ها

هویت من،
کیفیت دلبستگی،
نوجوانان

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۰۹

تاریخ چاپ: ۱۴۰۳/۰۳/۰۲

زمینه و هدف: هر چند پژوهش‌هایی ویژگی‌های رشد هویت "من" در نوجوانان را بررسی می‌کند، ولی تحقیقات اندکی الگوهای رشد هویت "من" و رابطه آن را با عوامل مختلف فردی و محیطی که از لحاظ نظری برای رشد هویت مهم هستند، نشان داده است. لذا هدف اصلی این پژوهش، تبیین رابطه بین کیفیت دلبستگی با هویت من در نوجوانان بود.

روش کار: این پژوهش از نظر هدف در زمره تحقیقات کاربردی و به لحاظ شیوه گردآوری داده‌ها از نوع تحقیقات توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری تمامی دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم شهر قم مشغول به تحصیل در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ بودند که تعداد آنها ۷۸۰۹ نفر (۴۱۴۸ دختر و ۳۶۶۱ پسر) بود و تعداد نمونه آماری با استفاده از فرمول کوکران ۳۶۶ نفر بدست آمد. ابزار پژوهش شامل پرسش‌نامه گسترش‌یافته عینی پایگاه هویت (ویرایش دوم)، پرسشنامه دلبستگی نوجوانان به والدین و همسالان. روابط زوجی متغیرها با آزمون همبستگی پیرسون ارزیابی شد و مدل مفهومی پژوهش با آزمون تحلیل مسیر در نرم‌افزار ایموس آزمون شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد بین کیفیت دلبستگی با سبک هویت زودرس در سطح اطمینان ۹۵ درصد رابطه معنی‌داری وجود داشت. رابطه بین کیفیت دلبستگی با سبک هویت زودرس، همبستگی مثبت و معنی‌داری وجود داشت.

نتیجه‌گیری: به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که رابطه بین کیفیت دلبستگی و هویت من در نوجوانان می‌تواند به درک این چالش‌ها و ایجاد مداخلات مؤثرتر برای حمایت از نوجوانان در این دوره حساس رشد کمک کند.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

شیوه استناد به این مقاله:

Kabiri Qomi N, Zargham Hajebi M, Mirzahosseini H. Clarifying the Relationship between Attachment Quality and Self-Identity in Adolescents. *Razi J Med Sci*. 2024(22 May);31.35.

Copyright: ©2024 The Author(s); Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the CC BY-NC-SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.en>).

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با **CC BY-NC-SA 4.0** صورت گرفته است.

Original Article

Clarifying the Relationship between Attachment Quality and Self-Identity in Adolescents

Naeimeh Kabiri Qomi: PhD Student, Department of Psychology, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran

Majid Zargham Hajebi: Associate Professor, Department of Psychology, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran
(* Corresponding Author) Zarghamhajebi@gmail.com

Hassan Mirzahosseini: Assistant Professor, Department of Psychology, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran

Abstract

Background & Aims: Experts in psychology and educational sciences believe that the period of adolescence is the most sensitive, critical, and most important period of development for every human being. Many of these changes, which include sexual behavior, puberty, and extensive social changes, such as spending more time with peers and spending less time with parents, are signs of the process of adolescent identity acquisition. Adolescence is a critical period for developing a sense of identity, an iterative process that relies on the development of skills such as self-reflection and self-evaluation. The consequences of identity development include personal ethics, awareness of one's strengths and challenges, and ultimately independence. Identity formation is a lifelong process that becomes increasingly prominent during adolescence. Marcia considers identity to be a combination of beliefs, values, roles, behaviors, and various cognitive, moral, and practical skills that become coherent and combined during adulthood and make a person feel he should find continuity with his past and draw his direction concerning the future. Exploration and commitment are the main variables in Marcia's model of identity bases. By using the exploration component, the teenager in a critical situation seeks possibilities and alternatives for the previous identity, and with the commitment component, he invests in a particular identity, in the formation of the identity, Marcia is in line with Erikson. It emphasizes the role of crisis and the existence of this variable in different areas of adolescent life. In the course of achieving identity, especially in complex societies, a person faces an identity crisis, and in this situation, a teenager experiences a transient period of turmoil and suffering before establishing values and life goals. In addition to the personality traits of people as an internal base, several external structures such as family, peer groups, friends, media, and teachers play an effective role in the formation of identity. Despite the extensive research that examines the characteristics of the development of "Self" identity in adolescents, few researchers examine the patterns of "Self" identity development and its relationship with various individual and environmental factors that are theoretically important for identity development. In general, previous research has emphasized the importance of multiple predictors (socio-economic status, parent-child relationships, language skills, gender) of identity development. Adolescence is a stage of transition between childhood and adulthood and is characterized by numerous and multidimensional developments. Identity development is also one of the important developments that occur in this stage of growth. Identity is created through the process of exploration and commitment, under the influence of a wide range of close or distant contextual factors. Although some research examines the characteristics of the development of the "Self" identity in adolescents, few researchers examine the patterns of the development of the "Self" identity and its relationship with various individual and environmental factors that are theoretically necessary for growth. Identity is important, has shown. Therefore, the main goal of this research was to explain the relationship between the quality of attachment and my identity in teenagers.

Methods: In terms of purpose, this research is in the category of applied research, and in terms of the data collection method, it is descriptive-correlation research. The statistical population was all the second-secondary students of Qom City studying in the academic year of 2022-2023. Their number was 7809 (4148 girls and 3661 boys) and the number of the statistical sample was 366 using Cochran's formula. The research tools include the expanded objective questionnaire of the identity database (second edition), and the questionnaire of adolescents' attachment to parents and peers. Pairwise relationships of variables were evaluated with the Pearson correlation test and the conceptual model of the research was tested with a path analysis test in Imus software.

Keywords

My Identity,
Quality of Attachment,
Teenagers

Received: 30/12/2023

Published: 22/05/2024

Results: The findings of the research showed that there was a significant relationship between the quality of attachment and early identity style at the 95% confidence level. A positive and significant correlation existed between attachment quality and early identity style.

Conclusion: Entering adolescence is associated with important changes such as sexual maturity, intimate relationships with peers, risk-taking, and new cognitive abilities. These massive changes force the teenager to think about unity and stability in his definition and seek to form his identity independently from others. Erikson considers identity unity against "role confusion" to be the conflict of adolescence, and based on that, the conflict between "identity unity" and "role confusion" in adolescence is the crisis of adolescence. In many teenagers, elements of identity are fixed and they achieve a personal and professional identity, but the inability to resolve this conflict leads to confusion in the role of identity for the individual. Following him, Marcia carefully explained this conflict empirically and described four aspects or solutions (identity bases based on the two dimensions of search and commitment) about social roles. These four databases include the successful identity database (existence of search and commitment), database in search of identity (existence of search and absence of commitment), advanced identity database (absence of commitment and existence of search), and confused identity database (absence of search and commitment). A successful identity as an indicator of having a flourishing and evolving personality has the highest psychological value, and confusion as a lack of success in the transition from adolescence to adulthood has the lowest psychological value. The advanced identity is higher than the confusion of the evolution level and the database in the process of identification is also at a higher level than the advanced identity which was proposed by Balbi. In childhood, attachment relationships are formed only with the child's primary caregivers, but from adolescence onwards, attachment relationships expand to peers and other people. Secure attachment to parents and peers in adolescence and adulthood will bring positive consequences in a person's life. Safe attachment relationships are associated with life satisfaction, seeking social support from peers, and psychological health. Safe attachment of teenagers to their parents is an effective factor in actively solving problems and is effective in increasing the self-esteem of teenagers. Compatibility with educational programs in the university and emotional compatibility are also related to safe attachment relationships between parents and teenagers. These relationships cause a person to search in his inner and outer world with a sense of security and comfort. People with insecure attachment have less searching power compared to secure people. Disturbance in search behavior destroys the process of a person's courage and flexibility and prevents him from testing and learning from experience. Therefore, the absence of warm and friendly parents will be associated with problems in searching for questions related to identity, commitment, and relationships with people, and most of these people will have a confused identity. On the other hand, the formation of identity in this period can affect a person's attachment relationships, because at this age, the teenager revises his initial relationships, and for this reason, his level of secure attachment to others, especially his parents, changes. Both the bases of identity and attachment change with age. With increasing age, people move from unfavorable identity bases (confused and advanced) to favorable and advanced identity bases (finding identity and successful) and it is usually at the end of adolescence that people achieve a successful identity. They do the level of secure attachment of people also changes in adolescence due to the emergence of new attachment relationships with peers and other people. Several empirical studies support the importance of friendship and bonding in the development of adaptation, especially during childhood and adolescence.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Kabiri Qomi N, Zargham Hajebi M, Mirzahosseini H. Clarifying the Relationship between Attachment Quality and Self-Identity in Adolescents. *Razi J Med Sci.* 2024(22 May);31.35.

Copyright: ©2024 The Author(s); Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the CC BY-NC-SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.en>).

*This work is published under CC BY-NC-SA 4.0 licence.

مقدمه

متخصصان روان‌شناسی و علوم تربیتی بر این باورند که دوره نوجوانی، حساس‌ترین، بحرانی‌ترین و مهم‌ترین دوره رشد هر انسان است (۱). بسیاری از این تغییرات که شامل رفتارهای جنسی، تحول بلوغ و تغییرات وسیع اجتماعی مانند صرف زمان بیشتر با هم‌سن و سالان و صرف زمان کمتر با والدین می‌باشد، نشانه فرآیند کسب هویت نوجوانان است (۲). نوجوانی دوره‌ای حیاتی برای ایجاد حس هویت است، فرآیندی تکراری که بر رشد مهارت‌هایی مانند خوداندیشی و ارزیابی خود متکی است. پیامدهای توسعه هویت شامل اخلاق شخصی، آگاهی از نقاط قوت و چالش‌های خود و در نهایت استقلال است (۳). شکل‌گیری هویت یک فرآیند مادام‌العمر است که در دوران نوجوانی به طور فزاینده‌ای برجسته می‌شود (۴). مارسیا هویت را ترکیبی از باورها، ارزش‌ها، نقش‌ها، رفتارها و مهارت‌های مختلف شناختی، اخلاقی و عملی می‌داند که در دوران بزرگسالی به صورت منسجم و ترکیب یافته تبدیل می‌شود و موجب می‌شود فرد هم احساس پیوستگی نسبت به گذشته خودش پیدا کند و هم جهت‌گیری خود را نسبت به آینده ترسیم نماید. اکتشاف و تعهد، متغیرهای اصلی در مدل پایگاه‌های هویت من مارسیا می‌باشد (۵). با به کارگیری مؤلفه اکتشاف، نوجوان در موقعیت بحرانی در پی جستجوی امکانات و جایگزین‌هایی برای هویت پیشین است و با مؤلفه تعهد، در یک هویت به‌خصوص سرمایه‌گذاری می‌کند و در شکل‌گیری هویت، در پژوهشی بر نقش بحران تأکید و وجود این متغیر در حوزه‌های مختلف زندگی نوجوان را مطرح می‌کند. چرا که در جریان دستیابی به هویت، خاصه در جوامع پیچیده، فرد با بحران هویت روبرو است و در این وضعیت، نوجوان دوره‌ای گذرا از اغتشاش و رنج را پیش از استقرار ارزش‌ها و هدف‌های زندگی تجربه می‌کند و افزون بر ویژگی‌های شخصیتی افراد به عنوان یک پایگاه درونی، ساختارهای بیرونی متعددی چون خانواده، گروه هم‌سالان، دوستان، رسانه‌ها و معلمان در شکل‌گیری هویت نقش مؤثری دارند (۶). علیرغم تحقیقات گسترده‌ای که ویژگی‌های رشد هویت "من" در نوجوانان را بررسی می‌کند، تحقیقات اندکی الگوهای رشد هویت "من" و رابطه آن را با عوامل مختلف فردی

و محیطی که از لحاظ نظری برای رشد هویت مهم هستند، نشان داده است. به طور کلی، تحقیقات قبلی بر اهمیت پیش‌بینی‌کننده‌های متعدد (وضعیت اجتماعی-اقتصادی، روابط والدین و فرزند، مهارت زبان، جنسیت) در جهت توسعه هویت تأکید کرده‌اند (۷). نوجوانی مرحله‌ای گذار بین کودکی و بزرگسالی است و با تحولات متعدد و چند بعدی مشخص می‌شود. توسعه هویت نیز یکی از تحولات مهمی است که در این مرحله از رشد رخ می‌دهد. هویت از طریق فرآیند کاوش و تعهد، تحت تأثیر طیف وسیعی از عوامل زمینه‌ای نزدیک و یا دور ایجاد می‌شود (۸). فرض اصلی این است که امنیت و اعتماد یک فرد نسبت به دیگران در مراحل بعدی زندگی با تجارب او در رابطه با الگوهای رابطه و در دسترس بودن عاطفی مراقبان‌شان، یعنی شخصیت‌های دلبستگی آنها شکل می‌گیرد (۹). آیزنورث برخی از اولین مطالعات را در مورد تفاوت‌های فردی که در قالب دلبستگی ظاهر می‌شود را به انجام رساند. وی مشاهده کرد که چگونه این سیستم فعال شده و تفاوت‌ها را براساس رفتار مراقبین کشف نمود. او از طریق یک روش آزمایشگاهی استاندارد به نام "وضعیت عجیب"، مشاهدات سیستماتیک در مورد تعاملات مادر و کودک در سال اول زندگی و همچنین واکنش کودک در هنگام جدایی و ملاقات مجدد با مادر را ثبت کرد (۱۰).

در این پژوهش اولین طبقه‌بندی درخصوص سبک‌های دلبستگی را پیشنهاد کردند که از طریق آن بین دلبستگی دو سوگرای ایمن، نایمن و دلبستگی نایمن-اجتنابی تمایز قائل شدند. دلبستگی ایمن زمانی ایجاد می‌شود که مراقبان گرم، اعتماد و در دسترس بودن جسمی و عاطفی را نشان دهند. هنگامی که کودک در موقعیت عجیبی قرار می‌گیرد که در آن شکل دلبستگی وجود ندارد، پس از جدا شدن از مراقب احساس اضطراب می‌کند و پس از بازگشت او آرام می‌شود (۱۱). کودکان با این سبک از دلبستگی، آسایش را همراه با حفظ حریم خصوصی و صمیمیت تجربه نموده، به دریافت حمایت تمایل داشته، اضطراب و گریز کمتری از خود نشان داده و به‌خوبی با استرس مقابله می‌کنند (۱۲). کودکانی که دلبستگی دو سوگرایانه نایمن دارند، دچار اضطراب شدید شده‌اند، به نزدیکی نیاز داشته و در مورد برقراری روابط و ترس از طرد شدن دچار نگرانی

تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بودند که تعداد آن‌ها بر اساس آمار کسب شده از اداره آموزش و پرورش ۷۸۰۹ نفر (۴۱۴۸ نفر دختر و ۳۶۶۱ نفر پسر) نفر بود. در این پژوهش با توجه به ماهیت موضوع پژوهش و جامعه آماری مورد مطالعه حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران به تعداد ۳۶۶ بدست آمد. مناسب‌ترین روش نمونه‌گیری در این مطالعه روش نمونه‌گیری در دسترس بود. پس از انتخاب نمونه آماری پرسشنامه‌های پژوهش توزیع شد و آزمودنی‌ها پس از جلب رضایت، در این پژوهش شرکت نمودند و پرسشنامه‌ها را تکمیل کردند. جهت رعایت اخلاق پژوهشی، موافقت و تمایل شخصی برای شرکت در پژوهش رعایت گردید و پرسشنامه‌ها به صورت بی‌نام پاسخ داده شد. داده‌های حاصل از پرسشنامه‌های پژوهش فقط برای بررسی اهداف و فرضیه‌های پژوهش مورد تحلیل قرار گرفت. معیارهای ورود آزمودنی‌ها شامل: تمایل به همکاری در پژوهش، قرار داشتن در دامنه سنی مورد نظر (۱۵ تا ۱۸) و زندگی با هر دو والد و معیارهای خروج آزمودنی‌ها از پژوهش شامل: عدم تمایل به شرکت در پژوهش، پاسخ‌دهی به صورت ناقص به پرسشنامه‌ها و تک سرپرست بودن بود. در این پژوهش روش گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای و میدانی بود. در روش کتابخانه‌ای با مراجعه به کتابخانه‌ها و مطالعه کتب، مقالات، مجلات پژوهشی و پایان‌نامه‌های مرتبط با موضوع، به فیش‌برداری اقدام شد. در روش میدانی با به‌کارگیری ابزار پرسشنامه نسبت به جمع‌آوری داده و اطلاعات اقدام گردید. ابزار پژوهش در این مطالعه شامل موارد زیر بود:

پرسش‌نامه گسترش‌یافته عینی پایگاه هویت -

ویرایش دوم: این پرسشنامه خودگزارشی را تهیه کردند که دو قسمت ایدولوژی و هویت بین فردی را شامل می‌شود. این ابزار ۶۴ گویه را دربرمی‌گیرد و با مقیاس ۶ درجه‌ای لیکرت (کاملاً مخالفم = ۱ تا کاملاً موافقم = ۶) چهار سبک هویتی را می‌سنجد. تعلیق هویت، هویت یابی ناقص، سردرگمی هویت و هویت کسب شده، سبک‌ها یا خرده مقیاس‌های ابزارهای حاضر هستند. سازندگان ضریب آلفای کرونباخ را برای مؤلفه‌های

می‌شوند (۱۳). درنهایت، در دلبستگی نالیمن - اجتنابی مراقب به نشانه‌های کودک که نشان‌دهنده نیاز به محافظت دارد توجه نمی‌کند. در شرایط عجیبی تحت این نوع دلبستگی، کودک با جدا شدن از مادرش، علاوه بر ناراحتی و عصبانیت در برخی موارد، بی‌تفاوتی را تجربه می‌کند و بعداً در هنگام روبرو شدن مجدد همچنان با او بی‌تفاوتی نشان می‌دهد (۱۴). تنش‌هایی که در دوران نوجوانی در اثر تغییرات جسمانی و روابط اجتماعی ایجاد می‌شوند، به چالش‌هایی برای این دوران منجر می‌گردد و اگر نوجوان نتواند در مقابل آن‌ها به صورت مناسب و ماهرانه برخورد نماید، احتمالاً بر کیفیت زندگی نوجوانی و بزرگسالی اثر منفی دارد. بنابراین بررسی نقش عوامل پیش بین در هویت‌یابی یا بحران هویت، از موضوعات بسیار حائز اهمیت است و تنها در صورت آگاهی از نقش و جایگاه هر یک از این عوامل است که می‌توان از تأثیرات منفی آن‌ها جلوگیری نموده و از عوامل مؤثر مثبت در تسهیل فرایند هویت‌یابی بهره‌برداری نمود. تحقق در مورد کیفیت دلبستگی در نوجوانان به دلایل متعددی از اهمیت بسزایی برخوردار است. نخست آنکه، می‌تواند کمک کند تا درک کنیم که چگونه این عوامل برای شکل دادن به توسعه هویت تعامل دارند. دوم، می‌تواند کمک کند تا مداخلات مؤثرتری برای نوجوانانی که با مسائل هویتی دست و پنجه نرم می‌کنند، توسعه دهیم. سوم، می‌تواند به ما در شنا سبب‌های عواملی که برای ارتقای رشد هویت سالم در نوجوانان مهم هستند کمک کند. از این جهت در این مطالعه به بررسی رابطه بین هویت من و کیفیت دلبستگی خواهیم پرداخت.

روش کار

روش پژوهش از نظر هدف در زمره تحقیقات کاربردی و به لحاظ شیوه گردآوری داده‌ها از نوع تحقیقات توصیفی - همبستگی بود که با کد اخلاق IR.IAU.SARI.REC.1403.113 در کمیسیون کد اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری به تصریب رسید. جامعه‌ی آماری این تحقیق تمامی دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم شهر قم مشغول به تحصیل در سال

با نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۸ و Amos نسخه ۲۴ انجام شد. حداکثر سطح خطای آلفا، مقدار ۰/۰۵ در نظر گرفته شد ($P < 0/05$).

یافته‌ها

یافته‌های جمعیت شناختی نشان داد از نظر جنسیت بیشتر پادسختگويان را دانش‌آموزان دختر (۷۴/۳ درصد) تشکیل می‌دادند و دانش‌آموزان پسر ۲۵/۷ درصد بودند. دامنه سنی از ۱۵ تا ۱۸ سال بود که کمترین و بیشترین درصد به ترتیب مربوط به سن ۱۷ سال (۲۰/۵ درصد) و سن ۱۶ سال (۳۱/۷ درصد) بود. مقطع تحصیلی پادسختگويان شامل مقاطع تحصیلی دهم تا دوازدهم بود که مقطع دهم شامل ۳۹/۶ درصد، مقطع یازدهم ۲۷/۹ درصد و مقطع دوازدهم شامل ۳۲/۵ درصد می‌شد. مطابق جدول ۱ میانگین مقیاس کیفیت دلبستگی برابر با ۲۵۷/۶۵ بود که در بین سه مولفه آن بالاترین میانگین را دلبستگی به همسالان با میانگین ۹۰/۹۵ داشت و کمترین میانگین مربوط به دلبستگی به پدر با میانگین ۸۱/۴۰ بود. برر سی میانگین سبک‌های هویت نشان داد که بالاترین میانگین در بین سبک‌های هویت مربوط به سبک هویت موفق با میانگین ۶۵/۵۱ بود و بعد از آن سبک هویت دیررس با میانگین ۵۸/۲۱ قرار داشت و کمترین میانگین مربوط به سبک هویت زودرس با میانگین ۴۳/۵۸ بود. از شاخص‌های کجی و کشیدگی جهت تعیین وضعیت

ایدئولوژی (و بین فردی) در هر یک از سبک‌ها بین ۰/۶۲ تا ۰/۷۵ (۰/۶۰ تا ۰/۸۰) گزارش کرده‌اند. پایایی آزمون در بررسی‌های داخلی بین ۰/۴۰ تا ۰/۷۳ و ضریب پایایی کلی آن ۰/۷۸ ذکر شده است. روایی آزمون با روش همگرا برای خرده مقیاس‌ها تا ۰/۹۳ و واگرایی آن بین زیرمقیاس‌ها تا ۰/۷۶ گزارش شده است.

پرسشنامه دلبستگی نوجوانان به والدین و همسالان:

این مقیاس برای سنجش کیفیت دلبستگی به والدین و همسالان طراحی شد. این پرسشنامه دارای ۷۵ سؤال و ۳ خرده مقیاس دلبستگی به مادر (سوالات ۱-۲۵)، دلبستگی به پدر (سوالات ۲۶-۵۰) و دلبستگی به همسالان (سوالات ۵۱-۷۵) است که هر کدام با ۲۵ سؤال سنجیده می‌شود. طیف لیکرت پاسخ‌دهی به سوالات به صورت لیکرت پنج درجه‌ای (تقریباً هیچگاه یا هیچگاه درست = ۱ تا تقریباً همیشه یا همیشه درست = ۵) است. پایایی بازآزمایی مقیاس در فاصله سه هفته روی نمونه‌ای شامل ۲۷ نوجوان ۱۸ تا ۲۰ ساله برای مقیاس دلبستگی به والدین ۰/۹۳ و برای مقیاس دلبستگی به همسالان ۰/۸۶ بوده است. ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس نیز برای مقیاس‌های دلبستگی به مادر، دلبستگی به پدر و دلبستگی به همسالان به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۸۹ و ۰/۹۲ گزارش شده است. در تجزیه داده‌ها روابط بین متغیرها با آزمون همبستگی پیرسون سنجیده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها

جدول ۱- آماره‌های توصیفی متغیرهای اصلی

آماره‌های توصیفی			متغیرها		
بیشترین	کمترین	انحراف استاندارد	میانگین	میانگین	
۱۲۵	۴۰	۱۹/۶۳	۸۴	۸۵/۳۰	کیفیت دلبستگی
۱۲۵	۲۹	۲۱/۸۲	۷۸	۸۱/۴۰	دلبستگی به پدر
۲۴۶	۸۵	۳۷/۶۴	۱۵۸/۵۰	۱۶۶/۷۰	دلبستگی به والدین (مادر و پدر)
۱۲۴	۳۵	۱۸/۵۶	۹۰	۹۰/۹۵	دلبستگی به همسالان
۳۶۵	۱۴۳	۴۶/۹۰	۲۴۵	۲۵۷/۶۵	کیفیت دلبستگی (کل)
۹۶	۲۵	۱۰/۹۶	۵۹	۵۸/۲۱	سبک هویت دیررس
۷۵	۱۶	۱۵/۲۵	۴۳	۴۳/۵۸	سبک هویت زودرس
۹۶	۱۶	۱۳/۵۳	۵۰	۴۹/۹۱	سبک هویت سردرگم
۹۶	۱۸	۱۱/۸۹	۶۶	۶۵/۵۱	سبک هویت موفق

جدول ۲- مقادیر کجی و کشیدگی جهت ارزیابی مفروضه نرمال بودن تک متغیره

شاخص‌های نرمال بودن		متغیرها
کشیدگی	کجی	
-۰/۵۰۹	۰/۱۰۳	دل‌بستگی به مادر
-۰/۵۹۳	۰/۰۹۸	دل‌بستگی به پدر
-۰/۵۰۰	۰/۲۸۸	دل‌بستگی به والدین (مادر و پدر)
-۰/۳۷۸	-۰/۳۳۳	دل‌بستگی به همسالان
-۰/۲۷۰	۰/۴۰۸	کیفیت دل‌بستگی (کل)
۰/۹۴۸	-۰/۰۵۲	سبک هویت دیررس
-۱/۰۲۳	۰/۰۳۵	سبک هویت زودرس
۰/۰۹۴	۰/۲۴۱	سبک هویت سردرگم
۱/۱۶۶	-۰/۳۹۵	سبک هویت موفق

جدول ۳- ماتریس همبستگی پیرسون بین متغیرهای اصلی پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱. دل‌بستگی به مادر								
۲. دل‌بستگی به پدر	۰/۶۵**							
۳. دل‌بستگی به والدین	۰/۹۰**	۰/۹۲**						
۴. دل‌بستگی به همسالان	۰/۲۷**	۰/۳۰**	۰/۳۱**					
۵. کیفیت دل‌بستگی (کل)	۰/۸۳**	۰/۸۵**	۰/۹۳**	۰/۶۵**				
۶. سبک هویت دیررس	-۰/۱۷**	-۰/۲۰**	-۰/۲۱**	-۰/۲۳**	-۰/۲۶**			
۷. سبک هویت زودرس	۰/۱۴**	۰/۲۶**	۰/۲۳**	-۰/۱۷**	-۰/۱۱*	۱		
۸. سبک هویت سردرگم	-۰/۲۲**	-۰/۰۸	-۰/۱۶**	-۰/۲۹**	-۰/۲۳**	۰/۵۳**	۱	
۹. سبک هویت موفق	۰/۲۷**	۰/۲۲**	۰/۲۷**	۰/۲۰**	۰/۳۰**	۰/۲۲**	۰/۱۹**	۱

توجه: * = $p \leq 0.05$ و ** = $p \leq 0.01$

۹۵ درصد رابطه معنی‌داری بین کیفیت دل‌بستگی با سبک هویت موفق مشاهده شد ($P < 0.05$). جهت رابطه بین کیفیت دل‌بستگی با سبک هویت موفق، مثبت بود. همچنین رابطه معنی‌داری بین کیفیت دل‌بستگی با سبک هویت سردرگم مشاهده شد ($P < 0.05$). جهت رابطه بین کیفیت دل‌بستگی با سبک هویت سردرگم، منفی بود. همچنین رابطه معنی‌داری بین کیفیت دل‌بستگی با سبک هویت دیررس مشاهده شد ($P < 0.05$). جهت رابطه بین کیفیت دل‌بستگی با سبک هویت دیررس، منفی بود. همچنین نتایج نشان داد در سطح اطمینان حداقل ۹۵ درصد رابطه معنی‌داری بین کیفیت دل‌بستگی با سبک هویت زودرس مشاهده شد ($P < 0.05$). جهت رابطه بین کیفیت دل‌بستگی با سبک

توزیع داده‌ها (آزمون مفروضه نرمال بودن تک متغیره) استفاده شد. نتایج در جدول ۲ گزارش شده است. در مورد کجی و کشیدگی، چنانچه مقادیر این آماره‌ها بین ۲- و ۲+ باشد نشان‌دهنده نرمال بودن توزیع تک متغیره است. مقادیر کجی و کشیدگی در جدول ۲ نشان داد با توجه به این که مقادیر کجی و همچنین مقادیر کشیدگی تمامی متغیرهای اصلی در دامنه ۲+ تا ۲- بدست آمد (اکثر مقادیر در دامنه ۱- تا ۱+ بود) که می‌توان نتیجه گرفت که تمامی متغیرهای اصلی (کیفیت دل‌بستگی و سبک‌های هویت) از توزیع نرمال یا نزدیک به نرمال برخوردار بودند و می‌توان از آزمون‌های پارامتریک مانند همبستگی پیرسون استفاده کرد. نتایج جدول ۳ نشان داد در سطح اطمینان حداقل

جدول ۴- آزمون اثر مستقیم دل بستگی به والدین و همسالان بر سبک های هویت بر اساس رویکرد تحلیل مسیر

تاثیرها	ضریب استاندارد	ضریب غیر استاندارد	خطای استاندارد	مقدار t	مقدار p	نتیجه
دل بستگی به والدین --> هویت دیررس	۰/۰۷۶	۰/۰۲۱	۰/۰۱۶	۱/۳۶	۰/۱۷۵	عدم تایید
دل بستگی به والدین --> هویت زودرس	۰/۳۷۱	۰/۱۴۸	۰/۰۲۳	۶/۳۳	<۰/۰۰۱	تایید
دل بستگی به والدین --> هویت سردرگم	۰/۱۱۴	۰/۰۴۰	۰/۰۲۱	۱/۹۳	۰/۰۵۳	عدم تایید
دل بستگی به والدین --> هویت موفق	۰/۲۶۵	۰/۰۸۳	۰/۰۱۸	۴/۵۱	<۰/۰۰۱	تایید
دل بستگی به همسالان --> هویت دیررس	-۰/۱۷۸	-۰/۱۰۰	۰/۰۲۶	-۳/۷۸	<۰/۰۰۱	تایید
دل بستگی به همسالان --> هویت زودرس	-۰/۲۶۸	-۰/۲۱۶	۰/۰۴۰	-۵/۴۱	<۰/۰۰۱	تایید
دل بستگی به همسالان --> هویت سردرگم	-۰/۲۶۷	-۰/۱۹۰	۰/۰۳۵	-۵/۳۹	<۰/۰۰۱	تایید
دل بستگی به همسالان --> هویت موفق	۰/۱۳۵	۰/۰۸۶	۰/۰۳۲	۲/۷۴	۰/۰۰۶	تایید

هویت زودرس، مثبت بود.

نتایج آزمون تحلیل مسیر در جدول ۴ نشان داد که از نظر آماری دل بستگی والدین بر دو سبک هویت زودرس و هویت موفق اثر مستقیم داشت ($P < 0/05$). جهت تاثیر دل بستگی به والدین بر هویت زودرس مثبت بود و شدت تاثیر برابر با ۰/۳۷۱ بود و جهت تاثیر دل بستگی به والدین بر هویت موفق، مثبت بود و شدت تاثیر برابر با ۰/۲۶۵ بود. اثر مستقیم دل بستگی به والدین بر دو هویت دیررس و سردرگم تایید نشد ($P > 0/05$). نتایج نشان داد که از نظر آماری دل بستگی به همسالان اثر مستقیم بر تمامی سبک های هویت داشت ($P < 0/05$). سطح معنی داری اثرات مستقیم کمتر از ۰/۰۵ بود و بیانگر اثر مستقیم دل بستگی به همسالان بر چهار سبک هویت دیررس، زودرس، سردرگم و موفق بود. جهت تاثیر دل بستگی به همسالان بر هویت موفق، مثبت بود و بر سایر سبک های هویت، منفی بود. دل بستگی به همسالان قوی ترین تاثیر را بر هویت زودرس با ضریب ۰/۲۶۸- و هویت سردرگم با ضریب ۰/۲۶۷- داشت.

بحث

نتایج این تحقیق نشان داد که رابطه بین کیفیت دل بستگی و هویت من در نوجوانان می تواند به درک این چالش ها و ایجاد مداخلات مؤثرتر برای حمایت از نوجوانان در این دوره حساس ر شد کمک کند. نتایج به دست آمده در این تحقیق با نتایج تحقیقات سیچی (Sechi) و همکاران (۲۰۲۰) (۱۱)، پاتل (Patel) و

همکاران (۲۰۲۲) (۹) و برخوت (Berkhout) و همکاران (۲۰۱۹) (۵) همراستا بود. ورود به دوره نوجوانی با تغییرات مهمی از جمله بلوغ جنسی، روابط صمیمانه با همسالان، ریسک کردن و توانایی های جدید شناختی همراه است. این تغییرات انبوه، نوجوان را وادار می سازد که به یگانگی و ثبات در تعریف خود بیندیشد و به دنبال آن باشد که هویت خود را مستقل از دیگران شکل دهد. اریکسون وحدت هویت در برابر «سردرگمی در نقش» را تعارض دوره نوجوانی می داند و براساس آن، تضاد بین «وحدت هویت» و «سردرگمی در نقش» در دوره نوجوانی، بحران سن نوجوانی است (۷). در بسیاری از نوجوانان عناصر هویت تثبیت می شود و آنها به هویتی شخصی و شغلی دست پیدا می کنند، اما عدم توانایی در حل این تضاد، به سردرگمی در نقش هویت برای فرد منجر می شود. به دنبال او مارسیا به طور تجربی این تعارض را با دقت تشریح کرده و چهار جنبه یا راه حل (پایگاه های هویت را بر اساس دو بعد جستجوگری و تعهد) نسبت به نقش های اجتماعی توصیف نمود. این چهار پایگاه شامل: پایگاه هویت موفق (وجود جستجوگری و تعهد)، پایگاه در حال هویت یابی (وجود جستجوگری و نبود تعهد)، پایگاه هویت پیش رس (نبود تعهد و وجود جستجوگری) و پایگاه هویت سردرگم (نبود جستجوگری و تعهد) است (۱۲). اصولاً هویت موفق به عنوان شاخص بر خورداری از شخصیت شکوفا و تحول یافتگی دارای بالاترین ارزش روان شناختی است و سردرگمی به عنوان عدم توفیق در انتقال از نوجوانی به

جدید با همسالان و دیگر افراد دستخوش تغییر می‌شود. در دوران کودکی و نوجوانی، دوستی‌ها محیطی را فراهم می‌کنند که در آن شایستگی‌های اجتماعی ایجاد می‌شود و عزت نفس شکل می‌گیرد و سلامتی را در طول زندگی افزایش می‌دهد. بعلاوه، همسالان و دوستان منبعی از حمایت ابزاری و عاطفی هستند که دسترسی به منابع دیگر، خواه مادی یا نمادین را تسهیل کرده و از این طریق، بهزیستی عاطفی را فراهم می‌کنند (۷). برای اکثر مردم، روابط با دیگران نقطه مرکزی زندگی آنها را تشکیل می‌دهد. توسعه، حفظ و انحلال پیوندها منبع احساسات شدید، اعم از لذت و شادی و یا اضطراب و غم هستند. افرادی که روابط مثبت و طولانی مدت دارند، میزان مرگ و میر، افسردگی و مشکلات روانی و جسمی کمتری را تجربه می‌کنند. در مقابل، افرادی که دارای پیوندهای ضعیف هستند از میزان مرگ و میر، تنهایی، ناراحتی و افسردگی بیشتری نیز برخوردار هستند (۱۰). بنابراین، درک "خود" به عنوان کسی که فاقد این توانایی است، یک عامل خطر برای سلامت روان است. همچنین میزانی روابط مثبت و باکیفیتی که نوجوانان با همسالان خود برقرار و حفظ می‌کنند، یک عامل محافظتی در سازگاری عاطفی-اجتماعی در طول زندگی آنها محسوب شده و به نفع سازگاری بهتر است.

نتیجه‌گیری

پژوهش نشان داد بین کیفیت دلبستگی با سبک هویت زودرس در سطح اطمینان ۹۵ درصد رابطه معنی‌داری وجود داشت. رابطه بین کیفیت دلبستگی با سبک هویت زودرس، همبستگی مثبت و معنی‌داری وجود داشت. به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که رابطه بین کیفیت دلبستگی و هویت من در نوجوانان می‌تواند به درک این چالش‌ها و ایجاد مداخلات مؤثرتر برای حمایت از نوجوانان در این دوره حساس رشد کمک کند.

References

1. Darban F, Safarzai E, Koohsari E, Kordi M. Does attachment style predict quality of life in youth? A cross-sectional study in Iran. Health

بزرگسالی از کمترین ارزش روان‌شناختی برخوردار است. هویت پیش‌رس نسبت به سردرگمی از سطح تحول بالاتر و پایگاه در حال هویت‌یابی نیز در سطح بالاتری از هویت پیش‌رس قرار دارد که توسط بالبی مطرح شد. در کودکی روابط دلبستگی تنها با مراقبان اولیه کودک شکل می‌گیرد، اما از دوره نوجوانی به بعد روابط دلبستگی به همسالان و دیگر افراد گسترش می‌یابد (۱۴). چنان‌که روابط دلبستگی ایمن با رضایت از زندگی، جستجوی حمایت اجتماعی از همسالان و سلامت روان‌شناختی همراه است. دلبستگی ایمن نوجوان نسبت به والدین یک عامل مؤثر در حل فعالانه مسائل می‌باشد و در افزایش عزت نفس نوجوانان مؤثر است (۱۵).

سازگاری با برنامه‌های تحصیلی در دانشگاه و سازگاری هیجانی نیز با روابط دلبستگی ایمن والد و نوجوان در ارتباط است. این روابط سبب می‌شود که فرد با احساس امنیت و آسایش در دنیای درون و بیرون خود به جستجو بپردازد. افراد دارای دلبستگی نایمن در مقایسه با افراد ایمن از قدرت جستجوگری و جوارجویی کمتری برخوردار هستند. اختلال در رفتار جستجوگری، فرایند جسارت و انعطاف‌پذیری فرد را تحلیل می‌برد و فرصت‌های آزمونگری و تجربه‌آموزی را از او بازمی‌ستاند. بنابراین عدم حضور والدین گرم و صمیمی با مشکلاتی در جستجوگری در سئوالات مربوط به هویت، تعهد و روابط با افراد همراه خواهد بود و بیشتر این افراد دارای هویت سردرگم خواهند بود (۵). در مقابل تشکیل هویت نیز در این دوره می‌تواند بر روابط دلبستگی فرد تأثیر بگذارد، چرا که در این سن نوجوان روابط اولیه خود را بازنگری می‌کند و به همین دلیل میزان دلبستگی ایمن او نسبت به دیگران به خصوص والدین تغییر می‌کند. هم پایگاه‌های هویت و هم دلبستگی با افزایش سن افراد تغییر می‌یابد. افراد با افزایش سن از پایگاه‌های هویت نامطلوب (سردرگم و پیش‌رس) به پایگاه‌های هویتی مطلوب و پیشرفته (در حال هویت‌یابی و موفق) قدم می‌گذارند و معمولاً در اواخر نوجوانی است که افراد به هویت موفق دست پیدا می‌کنند (۹). میزان دلبستگی ایمن افراد نیز در نوجوانی به دلیل ظهور روابط دلبستگی

Psychol Res. 2020;8(2):8796.

2021;24:e5.

2. Costa M, Tagliabue S, Melim B, Mota CP, Matos PM. Adolescents' attachment, quality of relationships with residential caregivers, and emotion regulation. *J Adolesc.* 2022;94(5):703-717.

3. Norholt H. Revisiting the roots of attachment: A review of the biological and psychological effects of maternal skin-to-skin contact and carrying of full-term infants. *Infant Behav Dev.* 2020;60:101441.

4. Polacsek M, Boardman GH, McCann TV. Self-Identity and Meaning in Life as Enablers for Older Adults to Self-Manage Depression. *Issues Ment Health Nurs.* 2022;43(5):409-417.

5. Berkhout SG, Zaheer J, Remington G. Identity, Subjectivity, and Disorders of Self in Psychosis. *Cult Med Psychiatry.* 2019;43(3):442-467.

6. Cao J, Qiu H, Morrison AM. Self-Identity Matters: An Extended Theory of Planned Behavior to Decode Tourists' Waste Sorting Intentions. *Int J Environ Res Public Health.* 2023;20(6):5099.

7. Snippe MHM, Peters GY, Kok G. The operationalization of self-identity in reasoned action models: a systematic review of self-identity operationalizations in three decades of research. *Health Psychol Behav Med.* 2021;9(1):48-69.

8. Gu T, Cheng Z, Zhang Z, Li C, Ni Y, Wang X. Formation mechanism of contributors' self-identity based on social identity in online knowledge communities. *Front Psychol.* 2022;13:1046525.

9. Patel PY, Mahar EA, Webster GD. Adult Romantic Attachment, Electronic Messaging, and Relationship Quality. *Cyberpsychol Behav Soc Netw.* 2022;25(3):200-206.

10. Freeman H, Simons J, Benson NF. Romantic Duration, Relationship Quality, and Attachment Insecurity among Dating Couples. *Int J Environ Res Public Health.* 2023;20(1):856.

11. Sechi C, Vismara L, Brennstuhl MJ, Tarquinio C, Lucarelli L. Adult attachment styles, self-esteem, and quality of life in women with fibromyalgia. *Health Psychol Open.* 2020;7(2):2055102920947921.

12. Chen WT, Hsieh MH. Environmental self-identity, self-efficacy, and the emergence of green opinion leaders: An exploratory study. *Heliyon.* 2023;9(6):e17351.

13. Wheeler SC, Bechler CJ. Objects and self-identity. *Curr Opin Psychol.* 2021;39:6-11.

14. Werner S, Hochman Y. On self-identity: the process of inclusion of individuals with intellectual disabilities in the military. *Disabil Rehabil.* 2019;41(14):1639-1646.

15. González-Ortega E, Orgaz B, Vicario-Molina I, Fuertes A. Adult Attachment, Conflict Resolution Style and Relationship Quality among Spanish Young-adult Couples. *Span J Psychol.*